

Kompas for fremtidens velfærdsboliger i Gribskov Kommune:

Det skal velfærdsboligerne kunne!

Kompasset er et kompas!

Kompasset er et enkelt og illustrativt værktøj til formidling af velfærdsboligernes overordnede formål. Kompasset beskriver de forventninger, der er til de værdier og resultater, velfærdsboligerne forventes at levere til beboere, brugere og medarbejdere i og omkring boligen. Kompasset vil således kunne bruges til at styre efter i de mange små og store beslutninger, som vil skulle tages både på den korte og lange bane i forhold til boligkapaciteten på velfærdsområdet i Gribskov Kommune.

Kompasset er gældende for alle velfærdsboliger i Gribskov Kommune. Kompasset kan anvendes ved bedømmelse af eksisterende boligers evne og potentiale for at leve op til de strategiske værdier. Kompasset kan anvendes i bedømmelse og udvælgelse af forslag til ny- og ombygninger – og kompasset kan anvendes til kvalificering og vurdering af konkrete boligers egnethed til udvalgte målgrupper.

Kompasset kan operationaliseres i forhold til den enkelte, konkrete målgruppe, så det bliver tydeligt hvilke særlige målgruppespecifikke behov, der enten skal bygges og/eller indrettes efter.

Velfærdsboliger

Hermed menes mængden af forskellige boliger, som borgerne kan blive visiteret til, hvis de har særlige behov i relation til fysiske, sociale og sundhedsmæssige udfordringer. Boligerne beboes permanent eller midlertidigt. Blandt de typiske boliger, der indgår i gruppen af velfærdsboliger, er:

- Plejeboliger (kan underdeles i særlige plejeboliger for fx borgere med demens eller senhjerneskade)
- Senior- og ældreboliger
- Bofællesskaber
- Botilbud
- Aflastningspladser (ophold typisk i uger eller få måneder)
- Akutpladser (ophold typisk i dage eller få uger)
- Midlertidige pladser/boliger (typisk ikke mere end nogle få måneder)

Følelsen af hjem

Velfærdsboliger er boliger til borgere med særlige fysiske, psykiske og/eller sociale og sundhedsmæssige behov. Hensigten er, at borgeren skal opleve boligen som sit eget hjem, uanset boligens særlige udformning, indretning og anvendelse. Oplevelsen af 'eget hjem' er følelser, der typisk beskriver, at: 'her hører jeg til', 'her føler jeg mig tryk' og 'her bestemmer jeg og kan/må gøre, hvad jeg vil'. På den måde kan 'hjemlighed' ikke umiddelbart ses – det skal opleves og oplevelsen er individuel.

For mange borgere, der permanent eller i kortere eller længere tid visiteres til en velfærdsbolig, handler følelsen af hjem også om oplevelsen af at være tryk og oplevelsen af, at den personlige værdighed er respekteret og understøttet af de fysiske rammer og deres indhold, og hvordan hverdagslivet udfoldes i de fysiske rammer.

Velfærdsboliger er 'det hele' - arkitektur i alle skalaer

Velfærd og trivsel i boligen opstår i det samspil og de synergimuligheder, der er mellem rum, bolig, resten af bygningen, haven, grunden, naboerne, området og landskabet – mellem inderum og uderum. Kvalitet og effektivitet af velfærdsboliger i Gribskov Kommune er blandt andet betinget af dette samspil, og derfor lægges der vægt på en prioriteret opmærksomhed på at aktivere de potentialer, der ligger heri for borgernes trivsel og tryghed.

Kompassets 8 strategiske værdier

Rehabiliterende

- Velfærdsboligen og den sammenhæng, den indgår i, skal understøtte, stimulere og invitere til rehabiliterende aktiviteter og oplevelser. Livet i boligen skal kunne udfolde sig sundhedsfremmende og på en måde, der udvikler, styrker og vedligeholder borgerens egenomsorg og mestringsevne ift. til at kunne leve eget liv som ønsket. For nogle målgrupper, fx på ungeområdet, vil boligerne skulle understøtte borgerens 'mestring' og handlekompetencer – for andre målgrupper, fx på socialområdet, vil det være vigtigt, at have det habiliterende for øje i forsøget på at vedligeholde borgerens fysiske og psykiske formåen og modvirke tilbageskridt så længe som muligt.

Tryghed

- Borgeren i en velfærdsbolig skal kunne være og skal kunne føle sig tryk. I selve boligen og området omkring den. Tryghed handler om sikkerhed i traditionel forstand (indbrud, brand m.v.), men også tryghed i form af at kunne modtage den omsorg, pleje og behandling, der er vigtig og nødvendig for det enkelte menneske.

Fleksibilitet

- Flexibilitet betyder, at boligen kan tilpasses de aktuelle beboeres behov og ønsker. Flexibiliteten kan betyde, at der altid er plads til den aktivitet, der er behov for, og at målgruppernes forskellige efterspørgselsmønstre kan imødekommes. Endvidere kan flexibiliteten betyde, at boligerne og den sammenhæng, de indgår i, fungerer efter enkle og anvendelige principper, der gør det nemt at anvende boligerne til forskellige målgrupper over tid. Alle disse tre sider af flexibilitetsbegrebet skal sikre velfærdsboligerne mod u hensigtsmæssige perioder med ventelister og tomgang, samt en stadig optimal udnyttelse af anlægs- og driftsressourcerne.

Tilgængelighed

- Uanset fysiske eller mentale tilgængelighedsudfordringer skal boligerne og omgivelserne i videst mulige omfang give borgeren oplevelsen af reel frihed til bevægelse på egne betingelser og eget initiativ – til enhver tid. Velfærdsteknologi skal kunne understøtte denne værdi, og derfor skal boligen og omgivelserne kunne integrere teknologiske løsninger, der understøtter borgerens frihed og tryghed – og, hvor det er muligt – frisætte personalet fra praktiske rutineopgaver, så de kan bruge tiden for og sammen med borgeren.

Tilgængelighed handler også om, at boligerne er placerede, så de kan efterkomme behov og ønsker til lokalmiljø og infrastruktur til bl.a. indkøb, sociale aktiviteter, uddannelse og beskæftigelse.

Faglig kvalitet

- Rehabilitering, omsorg, pleje og behandling til borgerne i velfærdsboligerne skal være anerkendt på høj faglig kvalitet. En kvalitet, der er præget af den til enhver tid optimale sammensætning og organisering af fagpersonalet omkring borgeren. Personalet skal opleve, at de fysiske rammer både ude og inde understøtter deres virke og arbejdsmiljø samt deres faglige udvikling i takt med nye krav og nye muligheder.

Trivsel

- Velfærdsboligerne skal understøtte og stimulere til social trivsel og social bæredygtighed. Borgeren skal kunne være sig selv i egen bolig og opleve naboskabet i både den nære institutionsramme og lokalområdets/kvarterets naboer som trygt, spændende, perspektivrigt og mangfoldigt. Borgerne i et område med velfærdsboliger skal generelt opleve naboskabet som givende og positivt for egen trivsel og sundhed.

Bæredygtighed

- Velfærdsboligerne skal bidrage til respekt og omtanke for miljøet og de ressourcemæssige udfordringer, der er for at reducere såvel miljøbelastningen som den driftsøkonomiske belastning i forbindelse med boligerne og bygningernes drift og vedligehold. Boligerne skal i den forbindelse understøtte borgerne og personalet i en energioptimerende adfærd og anvendelse af de fysiske rammer.

Værdighed

- Borgeren skal kunne være sig selv i sin bolig på en måde, der opleves værdig for den enkelte. Borgerens individualitet og integritet skal respekteres. For den svage borgere er det vigtig, at boligen og omgivelserne omkring iagttager og understøtter borgerens værdighed ved at skærme mod uværdig, kompromitterende og krænkende udlevering af borgeren. Boligerne og deres omgivelser skal anerkendes på oplevelsen af ordentlighed, omhyggelighed og beboerrespekt.